

De nieuwe huwelijksvermogensregels komen eraan: **Minder delen als basis**

Op 1 januari 2018 gaan de nieuwe huwelijksvermogensregels in (in boek 1 van het Burgerlijke Wetboek). Hiermee neemt Nederland afscheid van de algehele gemeenschap van goederen die in 1838 werd ingevoerd. Alleen in landen als Zuid-Afrika en Suriname is de algehele gemeenschap van goederen ook nog de wet. Op Curaçao bijvoorbeeld wijzigde de gemeenschap van goederen in 2012 al en delen koppels bij een scheiding de erfenissen en giften die zij krijgen niet meer. Voor de algehele gemeenschap van goederen komt een beperkte gemeenschap van goederen in de plaats. Hierdoor wordt er bij een echtscheiding minder met elkaar gedeeld.

Tekst: Lucienne van der Geld

De nieuwe wet kwam er niet zonder slag of stoot. Een eerste poging werd gedaan met een in 2003 ingediend wetsvoorstel. De paragraaf over beperkte gemeenschap uit dit wetsvoorstel strandde in 2008. Op 14 juli 2014 werd een initiatiefwetsvoorstel ingediend dat door de Eerste Kamer op 28 maart 2017 na stevige debatten werd aangenomen. It was a close call: er waren twee stemmen verschil tussen de voor- en tegenstemmers.

TOT 1 JANUARI 2018

Koppels die voorafgaand aan hun huwelijk (of geregistreerd partnerschap) geen huwelijkse voorwaarden bij de notaris vastleggen, trouwen nu automatisch in algehele gemeenschap

van goederen. Dit betekent dat op het moment van de huwelijksvoltrekking een gemeenschap van goederen ontstaat waarin al het dan aanwezige vermogen (bezittingen en schulden) en het toekomstige vermogen valt. Er zijn maar enkele uitzonderingen. Zo vallen erfrechtelijke verkrijgingen en giften waarvoor in een testament of bij de schenking een uitsluitingsclausule is vastgelegd, niet in de gemeenschap van goederen. Bij een echtscheiding betekent de gemeenschap van goederen dat al het aanwezige vermogen fiftyfifty gedeeld moet worden. Dit verandert per 1 januari 2018.

VANAF 1 JANUARI 2018

In de beperkte gemeenschap van goederen valt kort gezegd

alleen het vermogen (bezittingen en schulden) dat de echtgenoten vanaf de huwelijksdatum opbouwen en het vermogen dat de echtgenoten voorafgaand aan het huwelijk al samen hadden. Bij een scheiding wordt het vermogen dat behoort tot de beperkte gemeenschap van goederen fiftyfifty gedeeld. Erfrechtelijke verkrijgingen en giften blijven voortaan automatisch buiten de beperkte gemeenschap van goederen; dus ook als er geen uitsluitingsclausule is vastgelegd. Al het voorhuwelijkse vermogen dat op naam van één echtgenoot staat, blijft eveneens buiten de beperkte gemeenschap van goederen. Erfenissen, giften en voorhuwelijk eigen vermogen hoeven dus vanaf 1 januari 2018 niet meer te worden gedeeld bij een scheiding.

WAT BETEKENT DE NIEUWE WET VOOR ECHTGENOTEN?

Partners die vanaf 1 januari 2018 trouwen (of hun partnerschap laten registreren) en geen huwelijkse voorwaarden vastleggen, trouwen automatisch in de beperkte gemeenschap van goederen. De volgende twee voorbeelden tonen de verschillen tussen de huidige algehele gemeenschap van goederen en de nieuwe beperkte gemeenschap van goederen.

Studieschuld

Judith en Dennis trouwen op **vrijdag 29 december 2017**. Judith heeft een studieschuld van 20.000 euro. Ze leggen geen huwelijkse voorwaarden vast voor de huwelijksvoltrekking, zodat ze trouwen in algehele gemeenschap van goederen. De studieschuld van Judith valt in de algehele gemeenschap van goederen. Ze gaat deze tijdens het huwelijk in termijnen aflossen. Hiervoor gebruikt ze geld uit de gemeenschap van goederen, zodat Dennis voor de helft meeaflost. Als ze gaan scheiden in 2020 is er nog 10.000 euro van de studieschuld over. Omdat ze in gemeenschap van goederen zijn getrouwd, delen ze bij scheiding alle bezittingen en schulden fiftyfifty; dus ook de studieschuld.

Judith en Dennis trouwen op **dinsdag 2 januari 2018**.

De studieschuld van Judith blijft buiten de beperkte gemeenschap van goederen. Dit betekent dat zij uit haar eigen geld de studieschuld moet aflossen. Als ze voor de aflossing geld uit de gemeenschap van goederen gebruikt, moet ze dit terugbetalen aan de gemeenschap van goederen (dus aan Dennis, voor de helft van het aangewende bedrag). Bij een scheiding wordt de studieschuld niet afgetrokken van de bezittingen die ze fiftyfifty delen.

De boot

Lisa en Jeroen trouwen op **vrijdag 29 december 2017**. Jeroen heeft in augustus 2017 een flink bedrag geleend voor zijn start-up. Ze leggen vóór de huwelijksvoltrekking geen huwelijkse voorwaarden vast, zodat ze in algehele gemeenschap van goederen trouwen. Helaas loopt Jeroens bedrijf op niks uit

en kan hij het geleende geld niet terugbetalen. De bank legt beslag op de boot die Lisa en Jeroen hebben en verkoopt deze uiteindelijk op een veiling. Lisa en Jeroen zijn hun boot kwijt. Lisa en Jeroen trouwen op **dinsdag 2 januari 2018**. De schuld die Jeroen voor zijn start-up is aangegaan toen ze nog niet getrouwd waren, valt niet in de beperkte gemeenschap van goederen. Als het misloopt met zijn bedrijf, legt de bank beslag op de boot van Lisa en Jeroen en verkoopt die op een veiling. Omdat de gezamenlijke boot is verkocht voor een schuld die alleen van Jeroen is, moet de bank de helft van de verkoopopbrengst van de boot aan Lisa betalen.

“Steeds meer partners geven aan niets te willen delen als ze uit elkaar mochten gaan”

WANNEER ZIJN HUWELIJKE VOORWAARDEN NOG NUTTIG?

Periodiek doet het Centrum voor Notarieel Recht van de Radboud Universiteit in Nijmegen onderzoek naar welke huwelijkse voorwaarden er in Nederland worden gemaakt. De laatstonderzochte periode loopt van 2004 tot 2009. Uit dit onderzoek blijkt dat er steeds ‘kouder’ wordt getrouwd: steeds meer partners geven aan niets te willen delen als ze uit elkaar mochten gaan. Koppels die vanaf 2018 willen trouwen, delen zonder huwelijkse voorwaarden al minder dan nu het geval is. Als ze helemaal niets willen delen, zijn er nog steeds huwelijkse voorwaarden nodig. Koppels die na 2018 in algehele gemeenschap van goederen willen trouwen, kunnen dit nog steeds. Maar anders dan nu moeten ze daar vanaf 2018 huwelijkse voorwaarden voor vastleggen.

Voor ondernemers die het vermogen van hun echtgenoot willen beschermen tegen aanspraken van schuldeisers, is het ook na inwerkingtreding van de nieuwe wet nodig om huwelijkse voorwaarden vast te leggen. Koppels die de beperkte gemeenschap van goederen helemaal oké vinden, hoeven geen huwelijkse voorwaarden vast te leggen. Maar omdat de bezittingen die je vóór het huwelijk had, buiten de gemeenschap van goederen vallen, is het handig om dit bij een scheiding te kunnen bewijzen. Deze bezittingen kun je bij de notaris laten registreren.